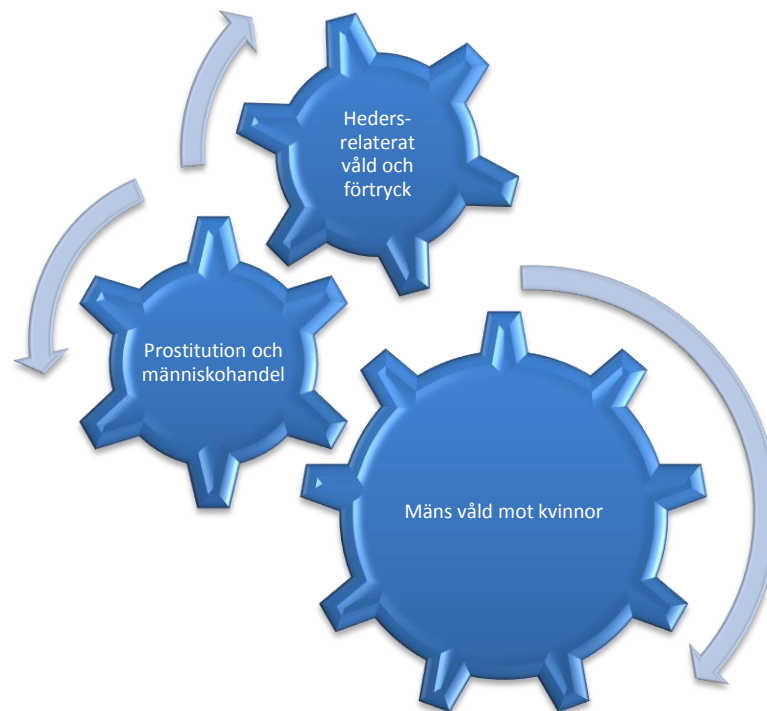

En regional strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Att kvinnor utsätts för våld är ett allvarligt och omfattande samhällsproblem. Det förekommer i alla åldrar, samhällsklasser, bostadsområden och yrkesgrupper. Inom begreppet våld räknas mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld, människohandel för sexuella ändamål, prostitution samt barn som bevittnat våld.

Önskat läge 2027

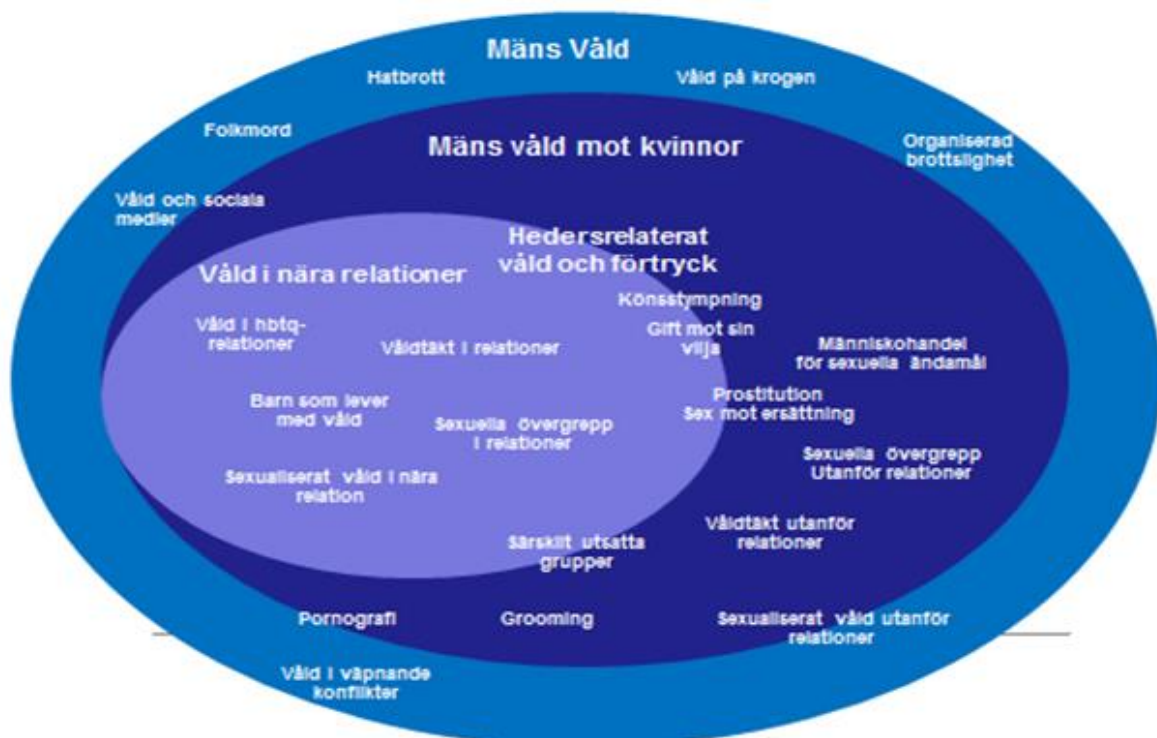
- ✚ Att mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer har upphört
- ✚ Att barn inte längre behöver uppleva våld
- ✚ Att samtliga berörda aktörer i länet samverkar och har adekvat kunskap för att förebygga, upptäcka samt erbjuda skydd och stöd till våldsutsatta med betoning på särskilt utsatta grupper och barn
- ✚ Att våldsutövare erbjuds stöd och hjälp för att ta ansvar och upphöra med våldet
- ✚ Att implementering för uppföljning och utvärdering utförs enligt evidensbaserade metoder
- ✚ Att aktuell statistik finns tillgänglig på lika villkor för samtliga länsstyrelser

Syftet med strategin:

- ✚ Att förebygga mäns våld mot kvinnor genom långsiktigt regionalt arbete
- ✚ Att bedriva förebyggande normkritiskt arbete
- ✚ Att samordna och samverka med berörda regionala aktörer
- ✚ Att genom ökad kunskap främja upptäckt för att kunna bedöma risker för ytterligare våld
- ✚ Att främja upptäckt, stöd och skydd till våldsutsatta med betoning på särskilt utsatta grupper och barn
- ✚ Att förmedla kunskap och behandlingsmetoder för våldsutövare
- ✚ Att genom handlingsplanen bidra till strategins genomförande

Våldsformerna brukar delas in i:

- ✚ **Fysiskt våld** (exempelvis örfilar, dra i håret, knuffa, hålla fast, sparkar, slag mot kroppen, stryptag, könsstympning etc.)
- ✚ **Psykiskt våld** (hot, kontroll, kränkande och nedsättande ord). Här ingår även latent våld samt att bli gift mot sin vilja, (att leva under risk för nytt våld)
- ✚ **Sexuellt våld** (påtvingade sexuella handlingar, våldtäkt)
- ✚ **Materiellt våld** (förstöra inredning, dagböcker, foton etc.)
- ✚ **Ekonomiskt våld** (tvingas skriva under handlingar, får ej förfoga över egen ekonomi)
- ✚ **Försummelse** (gäller främst äldre och personer med funktionsnedsättning och handlar om att medvetet ge felaktig medicinering, bristande hygien, lämna utan tillsyn etc.).

År 1979¹ avskaffades, enligt FN:s konvention om mänskliga rättigheter, all diskriminering av kvinnor. Drygt tio år senare ratificerade Sverige barnkonventionen² och åtog sig därmed att följa den. Länets strategi är en del av arbetet med att uppfylla dessa konventioner. Länet kommer att basera sin strategi på de fyra politiska mål som regeringen har fastställt under delmål nr 6.

Särskilda utmaningar i Hallands län

- ✚ Belastning inom Socialtjänst och skola
- ✚ Personalomsättning inom offentliga sektorn
- ✚ Polisens tillgänglighet
- ✚ Olika förutsättningar mellan länets kommuner
- ✚ Svårigheter att få generell statistik
- ✚ Avsaknad av evidensbaserade metoder
- ✚ Bostadsbrist
- ✚ Avsaknad av adekvata insatser i form av skyddade boenden för utsatta grupper

Våld i nära relationer - Strategiska insatsområden Halland

- ✚ Öka kompetensen kring våld och stödja arbetet av rutiner kring att uppmärksamma och synliggöra våld i handläggarnas möte med klienter/patienter.
- ✚ Genomföra återkommande kunskapsdagar- och erfarenhetsutbyten i frågor som rör våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel med aktörer i länet.
- ✚ Alla berörda aktörer i länet ska genomgå webbkurserna Om våld, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.
- ✚ Sprida information om våld i nära relationer från Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Länsstyrelsen i Östergötlands län samt Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel.

¹ FN (1979) *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*. A/RES/34/180. New York: FN.

Bilaga

Kartläggning av det förebyggande arbetet mot våld i nära relationer i Hallands län år 2017

Kartläggningen är en del i det Regeringsuppdrag som kommit till länsstyrelserna utifrån den nationella strategin som avser åren 2017 - 2026. En nationell strategi för att förebygga mäns våld mot kvinnor är en del av Regeringens strategi; Makt, mål och myndighet (SKR 2016/17).

Syftet med kartläggningen är att få en ögonblicksbild av hur arbetet ser ut idag och vilka utvecklingsmöjligheter finns. Detta är således ingen heltäckande bild av hur det ser ut i alla delar i länet. Kartläggningen är en del i framtagandet av en regional strategi för år 2018 - 2021 och en handlingsplan för Länsstyrelsens arbete inom området.

Underlag för kartläggningen

Samordnaren våld i nära relationer har gemensamt med länsstyrelserna i Kronoberg, Kalmar och Blekinge län förberett och samordnat enkätutskicket.

I Hallands län har enkäterna skickats ut via den Regionala referensgruppen våld i nära relationer. Deltagarna har i sin tur distribuerat enkäterna vidare inom sina organisationer.

Till Länsstyrelsen i Hallands län har totalt 38 svar inkommit. Samtliga sex kommuner har svarat via socialtjänsten, äldreomsorg och funktionshinderområdet. Skolhälsovården och övriga skolverksamheter har svarat utifrån sina uppdrag. Svar har inkommit från vårdcentraler, akutmottagning, Barn och ungdomspsykiatri (BUP), Vuxenpsykiatriska mottagningar (VPM), Ungdomsmottagning (UM), Regionkontoret, Hallands sjukhus. Även Polisen och Kriminalvården har deltagit samt kvinno- och ungdomsjour.

Den nationella strategins fyra målsättningar

- ✚ Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld
- ✚ Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn
- ✚ Effektivare brottsbekämpning
- ✚ Förbättrad kunskap och metodutveckling

Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Samverkan: Äger rum på olika sätt, fortbildningar kring genus- och maktperspektiv, normkritik. Samverkansavtal finns inom några verksamheter men saknas i andra.

Information: Kunskapsspridning genom temadagar, utbildningar, introduktion av nyanställda, utbildning nätmobbing, samtal om allas lika värde

Förebyggande: Likahandlingsplaner, hälsosamtal, forumspel, machofabriken används på olika håll, elever som inte uppnår målen och de som har hög frånvaro uppmärksammas.

När det redan inträffat: Samverkan med socialtjänst och andra berörda, hitta rätt hjälp och stöd. Utredning inleds av socialtjänsten när uppgifter kommer om att barn bevittnat eller själva är våldsutsatta i samtliga kommuner. Barn ska komma till tals och barns bästa ska vara vägledande.

Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

Samverkan: Socialtjänst, anmälan barn som bevittnat våld eller är våldsutsatta, samverka med andra berörda myndigheter och verksamheter. Samordnad individuell plan (SIP) används delvis.

Information: Sprid information kring våld, kompetensutveckling för personal, Ställer frågor om förekomsten av våld vid ansökningar/anmälningar, demensutredningar och vid hälsosamtal. Regional handbok – Våld i nära relationer används.

Förebyggande: Frågor om våld ställs vid samtal, ökad kunskap hos personal leder till att fler upptäcks och kan erbjudas hjälp. Ungdomsmottagningen ställer frågor kring våld vid ett första besök hos dem och bedriver viss gruppverksamhet. Strukturerad telefonintervju vid nybesök används av BUP.

Gällande särskilt utsatta grupper såsom funktionsnedsatta, personer med missbruksproblematik, äldre, HBTQ-personer ställs frågor kring våld utifrån den enskildes förutsättningar.

När det redan inträffat: Anmälan till socialtjänsten när uppgifter framkommer om att barn bevittnat eller själva är våldsutsatta. Region Hallands rutiner – våld i nära relationer används och samverkan sker med andra berörda. Strukturerad telefonintervju vid nybesök används av BUP. FREDA kort frågor används i viss omfattning.

Effektivare brottsbekämpning

Samverkan: Samverkan andra berörda myndigheter och verksamheter fungerar fint. Anmälan till socialtjänsten angående utsatta barn

Information: Tolk används vid behov med tanke på rättssäkerhet, information om lagar, skyldigheter och rättigheter för asylsökande på boenden. Information till drabbade om brottsofferstödjande verksamheter.

Förebyggande: Att förebygga återfall, motivera till förändring görs av Kriminalvården. Skyddsbedömning Patriark vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck

Förbättrad kunskap och metodutveckling

Samverkan: Samverkan i kunskapsspridning, webbutbildning våld i nära relationer, samverkans rutiner med andra myndigheter, verksamheter såsom polis, hälso- och sjukvård, kvinno- och tjejjour.

Information: Problematik uppmärksammas vid ansökan/anmälan, frågor ställs kring våld, ökad uppmärksamhet på unga flickor genom kompetensutveckling och fokusering.

Förebyggande: Samtal om värderingar och kulturfrågor, barn ska komma till tals och barns bästa ska vara vägledande. Förebyggande arbete kring våld i nära relationer genomförs även av kvinno- och tjejjour i länet.

När det redan inträffat: Utredning inleds av socialtjänsten när uppgifter kommer om att barn bevittnat eller själva är våldsutsatta i samtliga kommuner. När det gäller särskilt utsatta grupper såsom funktionsnedsatta, äldre, HBTQ-personer, de som har bristande språkkunskaper osv. erbjuds stöd och hjälp utifrån den enskildes behov. Avseende dessa grupper ska våld uppmärksammas vid enskilda samtal med handläggare.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd anger bestämmelser och vägledning i arbetet med våld i nära relationer och barn som bevittnat våld, enligt följande:

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:4) framgår följande:

Kartläggning och analys

7 § Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds våldsutsatta och barn som bevittnat våld svarar mot behoven i kommunen.

Allmänna råd

För att kunna göra denna analys bör socialnämnden fortlöpande kartlägga förekomsten i kommunen av våldsutsatta och barn som bevittnat våld genom att bl.a.

- gå igenom dokumentationen i pågående ärenden,
- hämta in uppgifter från lokal eller officiell statistik, och
- hämta in uppgifter om förekomsten av våldsutsatta och barn som bevittnat våld från hälso- och sjukvården och andra myndigheter samt organisationer.

Information om socialtjänsten enligt 3 kap. 4 § SoL

Allmänna råd

Socialnämnden bör planera för hur grupper och enskilda, såväl vuxna som barn, ska nås med information om nämndens verksamhet för våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Stöd och hjälp enligt 5 kap. 11 § SoL

Allmänna råd

Socialnämnden bör avgöra när och hur personalen i nämndens verksamheter ska ställa frågor om våld för att kunna identifiera våldsutsatta och barn som bevittnat våld som behöver stöd och hjälp.

Nämnden bör se till att de metoder som används för att ge stöd och hjälp har utformats med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap.

Nämnden bör såväl vid planering av verksamheten som i enskilda ärenden beakta de särskilda behov som en våldsutsatt kan ha på grund av bl.a.

- sin ålder,
- funktionsnedsättning,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- sin sexuella läggning,
- att hon eller han tillhör en nationell minoritet,
- att hon eller han har en utländsk bakgrund,
- missbruk och beroende, eller
- risken för hedersrelaterat våld.

Samverkan

8 § Bestämmelser om att kommunen tillsammans med landstinget ska upprätta en individuell plan när en enskild har behov av insatser både från socialtjänsten och hälso- och sjukvården finns i 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453).

Beträffande hälso- sjukvårdens ansvar framgår följande (SOSFS 2014:4)

8 kap. Vårdgivarens ansvar

Rutiner

1 § Varje vårdgivare ska fastställa de rutiner som behövs för att utveckla och säkra kvaliteten i arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

2 § Vårdgivare som i sin verksamhet tar emot barn eller deras närstående ska fastställa rutiner för hur anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ska fullgöras vad gäller ett barn som kan vara våldsutsatt eller kan ha bevittnat våld.

3 § Bestämmelser om att vårdgivaren ska säkerställa att det är möjligt att föra patientjournal om en patient har skyddade personuppgifter finns i 5 kap. 4 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården. (HSLF-FS 2017:8)

Planering och ledning av verksamheten enligt 3 kap. 1 § patientsäkerhetslagen

Allmänna råd

Vårdgivaren bör avgöra när och hur personalen i hälso- och sjukvårdens och tandvårdens verksamheter ska ställa frågor om våld för att kunna identifiera våldsutsatta och barn som bevittnat våld som behöver vård och omvårdnad.

Samverkan

4 § Bestämmelser om att landstinget tillsammans med kommunen ska upprätta en individuell plan när en enskild har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten finns i 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). (HSLF-FS 2017:8)

5 § Vårdgivaren ska samverka internt för att samordna hälso- och sjukvårdsåtgärderna så att de inte motverkar varandra. Om åtgärder riktas till flera i en familj, ska samtliga åtgärder samordnas. Detta ska göras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Skyldigheten att samverka gäller endast för sådana uppgifter för vilka det inte föreligger sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller tystnadsplikt enligt 6 kap. 12–16 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659).

6 § Vårdgivaren ska vidare samverka externt med andra verksamheter, myndigheter och organisationer som berörs för att skapa förutsättningar för att samordna insatserna från de olika aktörerna så att de inte motverkar varandra. Om insatser ges till flera i en familj, ska vårdgivaren även samverka för att skapa förutsättningar för att samordna samtliga insatser. Detta ska göras med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Skyldigheten att samverka gäller endast för sådana uppgifter för vilka det inte föreligger sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller tystnadsplikt enligt 6 kap. 12–16 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659).

7 § Vårdgivaren ska fastställa var i verksamheten ansvaret för den interna och externa samverkan ska ligga.

Personal enligt 2 e § HSL och 4 a § tandvårdslagen (1985:125)

Allmänna råd

Vårdgivaren bör se till att personalen i hälso- och sjukvårdens och tandvårdens verksamheter har kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående för att kunna ge god vård samt har förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet.

Vård och omvårdnad

8 § Om ett barn visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att barnet har utsatts för eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående, ska vårdgivaren se till att hälso- och sjukvårdspersonalen

1. gör en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453),
2. ställer frågor till en medföljande vuxen om orsaken till symtomen eller tecknen,
3. frågar barnet i enrum om orsaken till symtomen eller tecknen när så är möjligt och med hänsyn tagen till barnets ålder och mognad samt vårdnadshavarens samtycke, om sådant behövs, och
4. beaktar vilka behov barnet kan ha av vård såväl fysiskt som psykiskt med anledning av våldet.

Åtgärderna enligt första stycket samt vilka symtom eller tecken som har observerats och som väckt misstanke om att barnet har utsatts för eller bevittnat våld ska dokumenteras i patientjournalen.

9 § Om en vuxen visar symtom eller tecken som väcker misstanke om att hon eller han har utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående, ska vårdgivaren se till att hälso- och sjukvårdspersonalen frågar den vuxne i enrum om orsaken till symtomen eller tecknen. Om misstanke kvarstår om våld eller andra övergrepp, ska vårdgivaren se till att personalen

1. tar reda på om det finns barn i den vuxnes familj,
2. gör en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), om det finns barn i familjen,
3. informerar om möjligheten till vård och omvårdnad från hälso- och sjukvården eller stöd och hjälp från socialtjänsten och frivilligorganisationer, och
4. beaktar vilka behov den vuxne kan ha av vård såväl fysiskt som psykiskt med anledning av våldet.

Åtgärderna enligt första stycket 1, 3 och 4 samt vilka symtom eller tecken som har observerats och som väckt misstanke om att den vuxne har utsatts för våld eller andra övergrepp ska dokumenteras i patientjournalen.

Kartläggning – slutsatser

Många verksamheter har rutiner för att arbeta med våld i nära relationer. Dock saknas det på flera håll och även samverkansrutiner med viktiga samarbetspartners saknas.

Ett antal verksamheter har rutiner kring att ställa frågor om våld. Kartläggningen visar att vanligtvis ställs frågor om våldsutsatthet vid en ansökan/anmälan och vid ett första samtal. Gällande särskilt utsatta grupper ställs frågorna utifrån den enskildes förutsättningar, t ex vid misstanke om demens kan frågan om våld ställas, vid missbruksproblematik, eller vid misstanke om att personen är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck.

I socialtjänstlagens 5 kap framgår att socialtjänsten har ett särskilt ansvar för utsatta grupper, såsom äldre personer, barn och unga, funktionsnedsatta, brottsoffer och personer med missbruksproblematik.

Uppgiften att förebygga våld genomförs på ett antal olika sätt, i skolan, inom hälso- och sjukvården och i kommunerna. Inom skolområdet är likabehandlingsplaner, hälsosamtal, forumspel och machofabriken exempel på metoder som används för att bl.a. förebygga våld. Inom delar av hälso- och sjukvården följs Region Hallands rutiner för att motverka våld i nära relationer, men även strukturerade frågor används inom olika delar. Kriminalvården har i uppdrag att förebygga återfall.

De områden som berörs i kartläggningen utgår till viss del från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:4) gällande socialnämndens och hälso- och sjukvårdens ansvarsområden – våld i nära relationer.

Kartläggningen visar att på många håll inom olika verksamheter pågår ett arbete för att förebygga och att arbeta med våldsutsatta och barn som bevittnat våld. Däremot saknas inom vissa verksamheter samverkansplaner, kartläggningar av förekomst av våld samt uppföljningar av utfallet av insatser.

Det framkommer att de bestämmelser som finns i Socialstyrelsens föreskrifter 2014:4 inte alltid följs, t ex beträffande uppföljningar och kartläggningar. Beträffande våldsförebyggande arbete så sker detta inom ett antal verksamheter men det är oklart hur det följs upp.

Kartläggningen ger en ögonblicksbild över arbetet med våld i nära relationer i länet men ger också idéer om det fortsatta arbetet för utveckling inom området.

Sammanfattningsvis ger kartläggningen stöd för fortsatt uppföljning och fördjupad kartläggning av arbetet mot våld i nära relationer i länet. Detta för att följa lagstiftarens intentioner med stöd av SOSFS 2014:4 och den Nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Delmål med fotnoter

Delmål 1

Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Strategins första målsättning handlar om att i högre grad förhindra att våld över huvud taget uppstår samt att förmå män och pojkar som utövar våld att upphöra med det. Den avser både insatser som riktas till hela befolkningen och insatser som riktas till grupper som enligt bästa tillgängliga kunskap har förhöjd risk att utöva eller utsättas för våld (s.k. universell respektive selektiv prevention). Här ingår även insatser som syftar till att minska antalet möjliga tillfällen att utöva våld (s.k. situationell prevention), såsom åtgärder i utformning av stadsmiljöer. Hit hör också insatser riktade till män som har utövat våld för att förebygga upprepat våld (s.k. indikativ prevention), t.ex. genom användning av strukturerade riskanalyser.

Universellt våldsförebyggande

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)³

Nationellt Metodstöd mot prostitution och människohandel (NMT)⁴

Länstyrelsen Östergötland⁵

Socialstyrelsens handbok om våld⁶

Centrum för våldsprevention⁷

Förebyggande arbete mot hedersnormer

Länstyrelsen Östergötland⁸

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)⁹

Sex- och samlevnadsundervisning

Socialdepartementet¹⁰

Insatser för asylsökande och nyanlända ungdomar

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)¹¹

³ mucf.se (2017) Hämtat 2017-11-03. <https://www.mucf.se/valdsforebyggande-arbete>

⁴ nmtsverige.se (2017) Hämtat 2017-11-03.

<https://www.nmtsverige.se/yrkesverksamma/utbildningar/hedersrelaterat-vald-och-fortryck>

⁵ hedersförtryck.se (2017) Hämtat 2017-11-03. <http://lansstyrelsen.onlineacademy.se/>

⁶ Socialstyrelsen. (2016). *Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*. Hämtad 2017-11-03. f

⁷ cvp.se (2017). Hämtat 2017-11-03. <http://cvp.se/>

⁸ hedersförtryck.se (2017) Hämtat 2017-11-03. <http://lansstyrelsen.onlineacademy.se/>

⁹ mucf.se (2017). Hämtat 2017-11-03. <http://www.youmo.se/sv/Sprakvaljarsida/>

¹⁰ Socialdepartementet. Regeringens skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet, feministisk politik för en jämställd framtid. Hämtat 2017-11-03. <http://www.regeringen.se/rattsdokument/skrivelse/2016/17:10>

¹¹ mucf.se (2017). Hämtat 2017-11-03. <http://www.granser.nu/>

Länsstyrelsen¹²

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)¹³

Idrottsrörelsen

Socialstyrelsens handbok om våld¹⁴

Föräldraskapsstöd med våldsförebyggande inriktning

Länsstyrelsen i Blekinge läns ANDT-strategi¹⁵

Nationell strategi för utvecklat föräldrastöd - en vinst för alla¹⁶

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFOF)¹⁷

Insatser till våldsutövare

Socialstyrelsens handbok om våld¹⁸

Socialdepartementet, SOU 2014:6¹⁹

Återfallsförebyggande arbete

Brottsförebyggande rådet (BRÅ)²⁰

Brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande rådet (BRÅ)²¹

Länsstyrelsen i Blekinge läns ANDT-strategi²²

Översyn av förutsättningar för elektronisk övervakning av kontaktförbud

Justitiedepartementet²³

Områden i behov av utveckling på lokal och regional nivå

Se regional handlingsplan, vilken kommer att presenteras i början av år 2018.

¹²Länsstyrelsen.se (2017). Hämtat 2017-11-03.

<http://extra.lansstyrelsen.se/integration/Sv/nyheter/2015/Pages/om-mottagandet-av-asylsokande-.aspx>

¹³srhr.se (2017). Hämtat 2017-11-03. <http://www.srhr.se/kurssida/vad-%C3%A4r-srhr>

¹⁴Socialstyrelsen. (2016). *Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*. Hämtad 2017-11-03. <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

¹⁵länsstyrelsen.se (2017). Hämtat 2017-11-05.

<http://www.lansstyrelsen.se/blekinge/SiteCollectionDocuments/Sv/manniska-och-samhalle/folkhalsa/alkohol-och-droger/ANDT-strategi-blekinge.pdf>

¹⁶Socialdepartementet (2009). *Nationell strategi för utvecklat föräldrastöd – en vinst för alla*. Hämtat 2017-11-05. <http://www.regeringen.se/49bbd2/contentassets/65737a08c78f4c3cbc5818b2a4c29490/nationell-strategi-for-ett-for-ett-utvecklat-foraldrastod---en-vinst-for-alla-s2013.010>

¹⁷mfof.se (2017). Hämtat 2017-11-05. <http://www.mfof.se/>

¹⁸Socialstyrelsen. (2016). *Våld – handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer*. Hämtad 2017-11-03. <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

¹⁹SOU 2014:6. Män och jämställdhet. Stockholm: Socialdepartementet

²⁰bra.se (2017). Hämtat 2017-11-05. <https://www.bra.se/forebygga-brott/forebyggande-metoder/aterfall-i-brott.html>

²¹bra.se (2017). Hämtat 2017-11-05. <https://www.bra.se/forebygga-brott.html>

²²länsstyrelsen.se (2017). Hämtat 2017-11-05. , [Länk till broschyren, strategi ANDT](#)

²³Regeringskansliets promemoria Ju/2016/02084/LP. En översyn av förutsättningarna för elektronisk övervakning av kontaktförbud. Stockholm: Justitiedepartementet.

Delmål 2

Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.

Strategins andra målsättning handlar om att förbättra möjligheterna att upptäcka våld och våldsutövare samt att förstärka skyddet och stödet för de kvinnor och barn som har utsatts för våld. Med stöd avses här alla former av stöd, inklusive vård och behandlingsinsatser.

Upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande

Socialstyrelsen Våld handbok om socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer ²⁴

Socialstyrelsen SOSFS 2014: Föreskrifter och allmänna råd ²⁵

Webbutbildning, Hedersförtryck.se Länsstyrelsen Östergötlands ²⁶

Regeringens skrivelse 2007/08:39

Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer ²⁷

Våga se- en vägledning för stöd, vård och skydd för flickor och kvinnor som är eller riskerar att bli könsstympade. ²⁸

SOU 2015:55, Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. ²⁹

Systematiskt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvård

Socialstyrelsen, Våld, Handbok om socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer ³⁰

Våld i nära relationer - Regional handbok (Halland) 2014

Region Östergötland, Könsstymning- vårdprocessprogram ³¹

NCK Uppsalamodellen- Att möta våldsutsatta kvinnor inom hälso-och sjukvården ³²

Socialstyrelsen Våld handbok om socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer ³³

²⁴ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

²⁵ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19441/2014-5-7.pdf>

²⁶ <http://www.hedersfortryck.se/yrkesverksamma/webbutbildning-om-hedersrelaterat-vald-och-fortryck/>

²⁷ <http://www.regeringen.se/contentassets/bc62728a94904029aca939ce937238e2/handlingsplan-for-att-bekampa-mans-vald-mot-kvinnor-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-samt-vald-i-samkonade-relationer-skr.-20070839>

²⁸ <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/SiteCollectionDocuments/Sv/manniska-och-samhalle/manskliga-rattigheter/V%C3%A5ga%20se%20-%20KSv%C3%A4gledning.pdf>

²⁹ http://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf

³⁰ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

³¹ <https://www.1177.se/Ostergotland/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Konsstymning---omskuren-kvinna/>

³² [http://kunskapsbanken.nck.uu.se/nckkb/nck/publik/fil/visa/557/NCK_Uppsalamodellen_low.pdf#_utma=1.1674006665.1477050979.1503903327.1505220968.9&_utmb=1.1.10.1505220968&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1505220968.9.4.utmcsr=bing|utmccn=\(organic\)|utmcmd=organic|utmctr=\(not%20provided\)&_utmv=-&_utmk=236420353](http://kunskapsbanken.nck.uu.se/nckkb/nck/publik/fil/visa/557/NCK_Uppsalamodellen_low.pdf#_utma=1.1674006665.1477050979.1503903327.1505220968.9&_utmb=1.1.10.1505220968&_utmc=1&_utmx=-&_utmz=1.1505220968.9.4.utmcsr=bing|utmccn=(organic)|utmcmd=organic|utmctr=(not%20provided)&_utmv=-&_utmk=236420353)

³³ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer-Handledning för samtal om våld i nära relationer inom hälso-och sjukvården och tandvården. ³⁴

Stärkt skydd och stöd för barn

Socialstyrelsen, Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. ³⁵

MUCF, Inget att vänta på, handbok för våldsförebyggande arbete med barn. ³⁶

Vid oro och vid misstanke – om att ett barn far illa – en halländsk handbok 2014

Barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter ³⁷

Regeringens skrivelse 2013/14:87. Ett stärkt föräldrastöd-för barnets rätt till trygga uppväxtvillkor. ³⁸

Förordning om ändring i förordningen (1988:691) om kontaktförbud. SFS 2016:1012³⁹

Socialstyrelsen, Att vilja se, vilja veta och att våga fråga- vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet ⁴⁰

Mål om vårdnad, boende och umgänge

SOU 2017:6 Se barnet!_Betänkande av 2014 års vårdnadsutredning ⁴¹

Socialstyrelsen, Vårdnad, boende och umgänge Handbok - stöd för rättstillämpning och handläggning inom socialtjänstens familjerätt. ⁴²

Nationellt kompetensteam mot hedersrelaterat våld och förtryck

Socialtjänstlagen SFS (2001:453) ⁴³

Lag (1982:316) med förbud mot könsstymning av kvinnor. ⁴⁴

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap, Brottsbalken 4 c§, 4d §. ⁴⁵

Barnäktenskap och ensamkommande gifta flickor. Nationella kompetensteamet, Länsstyrelsen Östergötland. ⁴⁶

³⁴<http://www.valdinararelationer.se/upload/V%C3%A5ld%20i%20n%C3%A4ra%20relationer.se/Christina/Handledning%20f%C3%B6r%20samtal.pdf>

³⁵ <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

³⁶ https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/inget-att-vanta-pa20121212.pdf

³⁷ <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

¹⁵ <http://www.regeringen.se/49b699/contentassets/88dfc6b6f8e644c8bd08c967c54004a2/ett-starkt-foraldrastod--for-barnets-ratt-till-trygga-uppvaxtvillkor-skr.-20131487>

³⁹ <http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/16/161012.PDF>

⁴⁰ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19568/2014-10-30.pdf>

⁴¹ <http://www.regeringen.se/490ab7/contentassets/acc04add4adb4f8fbc560a4983fdcec/se-barnet-sou-20176>

⁴² <http://www.mfof.se/Documents/V%c3%a5rdnad,%20boende%20och%20umg%C3%A4nge/Vardnad-boende-umgange.pdf>

⁴³ <http://www.hedersfortryck.se/hedersfortryck/lagar-och-manskliga-rattigheter/lagstiftning/socialtjanstlagen/>

⁴⁴ <http://www.hedersfortryck.se/hedersfortryck/lagar-och-manskliga-rattigheter/lagstiftning/lag-1982316-med-forbud-mot-konsstymning-av-kvinnor/>

⁴⁵ http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700

⁴⁶ <http://www.hedersfortryck.se/hedersfortryck/aktenskapstvang-och-barnaktenskap/barnaktenskap-och-ensamkommande-gifta-flickor/>

Områden i behov av utveckling på lokal och regional nivå

- ✚ Tidig upptäckt av barn, unga och kvinnor som är, eller riskerar att bli, utsatta för våld genom bl.a. rutinfrågor om våld i särskilt relevanta verksamheter såsom psykiatri, akutsjukvården och relevanta verksamheter inom socialtjänsten.
- ✚ Tidigt upptäckt av unga som säljer sexuella tjänster, exempelvis som uttryck för självskadebeteende eller som befinner sig i särskilt utsatta situationer.
- ✚ Kunskap om respektive aktörs ansvarsområden enligt socialtjänstlagen när socialnämnden lämnar över genomförandet av beslutade insatser till någon annan utförare, såsom ideella föreningar.
- ✚ Systematisk uppföljning av beslutade socialtjänstinsatser för våldsutsatta och våldsutövare på såväl individ- som gruppnivå oavsett om socialtjänsten själv genomför insatsen eller har lämnat över genomförandet till någon annan utförare, t.ex. en ideell förening.
- ✚ Skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och flickor som är i särskilt sårbara situationer på grund av exempelvis ålder, missbruk, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller köns uttryck, utländsk bakgrund och närståendes värderingar kring självbestämmanderätt över sexualitet och relationer.
- ✚ Skydd och stöd för personer som befinner sig i prostitution eller är offer för människohandel för sexuella ändamål.
- ✚ Säkerhetsrutiner för kvinnor och barn som är närstående till våldsutövande män och pojkar i samband med behandlingsinsatser för männen.
- ✚ Strukturerad samverkan i enskilda ärenden mellan socialtjänst och polis samt andra aktörer.

Delmål 3

Effektivare brottsbekämpning

Stöd till målsägande

<http://www.regeringen.se/contentassets/8216d40ecc814613bccb394b4b1dfa38/ett-starkare-skydd-for-den-sexuella-integriteten-sou-2016-60.pdf>

Åtgärder för att utveckla Polismyndighetens metoder och arbetssätt för att förebygga upprepat våld

<http://www.regeringen.se/49bb84/contentassets/9d9b0adf4a844a77836ffa9ca6b466df/val-d-i-nara-relationer---en-folkhalsofraga-forslag-for-ett-effektivare-arbete-del-1-av-2-sou-201449>

Arbete mot köp av sexuell tjänst och människohandel

<http://www.regeringen.se/49bb84/contentassets/9d9b0adf4a844a77836ffa9ca6b466df/val-d-i-nara-relationer---en-folkhalsofraga-forslag-for-ett-effektivare-arbete-del-1-av-2-sou-201449>

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

<http://www.regeringen.se/4aa976/contentassets/2d1bc398fdf44b769b1d0c5b30d4a436/et-t-starkt-strafrattsligt-skydd-mot-manniskohandel-och-annat-utnyttjande-av-utsatta-personer-sou-2016-70.pdf>

Tvångsäktenskap, barnäktenskap och brott med hedersmotiv
(Brottbalken 4 c §, 4 d §). Hedersförtryck.se

Undersökning av fridskränkingsbrottens utveckling
http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Temaomraden/Jamstalldhet/Indikatorer/Excel--Mans-vald-mot-kvinnor/

Hot och kränkningar på internet
<http://www.regeringen.se/48ffbf/contentassets/207048837827439b9d1dce919d0dd6f9/integritet-och-straffskydd-sou-20167> (SOU 2016:7
MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Delmål 4 **Förbättrad kunskap och metodutveckling**

Strategins fjärde målsättning handlar om behov av förbättrad kunskap och metodutveckling. Med det avses kunskap om mäns våld mot kvinnor hos allmänheten samt berörda yrkesgrupper och beslutsfattare på alla samhällsnivåer, liksom utveckling av metoder och arbetssätt för att motverka våldet genom forskning utvärdering och uppföljning.

Kunskap om förekomst, insatser och kostnader

Utvärdering av förbudet mot köp av sexuell tjänst¹

Statistiska centralbyrån²

Socialstyrelsen, vålds- och brottsrelaterade frågor³

¹ (SOU 2010:49)

² http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Temaomraden/Jamstalldhet/Indikatorer/Excel--Mans-vald-mot-kvinnor/

³ <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragormucf.se>

Kunskap om verkningsfullt våldsförebyggande arbete

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor MUCF¹

Män för jämställdhet²

SOU 2015:55, Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck³

SOU 2014:49 Våld i nära relationer– en folkhälsofråga, Förslag för ett effektivare arbete⁴

¹ <https://www.mucf.se/publikationer/unga-och-vald>

² <http://mfj.se/>

³ http://www.regeringen.se/49c72e/contentassets/738becd6961e4a3d8d986c00b8c8bc9e/nationell-strategi-mot-mans-vald-mot-kvinnor-och-hedersrelaterat-vald-och-fortryck-sou_2015_55.pdf

⁴ (<http://www.regeringen.se/49bb84/contentassets/9d9b0adf4a844a77836ffa9ca6b466df/vald-i-nara-relationer---en-folkhalsofraga-forslag-for-ett-effektivare-arbete-del-1-av-2-sou-201449>)

Metodutveckling och stöd att tillämpa metoder i arbetet med våldsutsatta

Standardiserade bedömningsmetoder:

FREDA1

Patriark2

Sara3

Hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen Östergötland4

Nationellt centrum för kvinnofrid NCK.5

Socialstyrelsen, Våld, handbok om socialtjänsten och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer.⁶

¹<http://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/sokimetodguidenforsocialarbete/freda>

²<http://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/sokimetodguidenforsocialarbete/patriark>

³<http://www.socialstyrelsen.se/evidensbaseradpraktik/sokimetodguidenforsocialarbete/sara-svspousalassaultriskasses>

⁴<http://www.hedersfortryck.se/hedersfortryck/publikationer/?typ=metodstod>

⁵<http://nck.uu.se/>

⁶<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

7. <http://www.lansstyrelsen.se/Jonkoping/Sv/publikationer/ovriga-publikationer/Pages/Jag-vill-inte-tystas-l%C3%A4ngre.aspx>

Riskbedömningar i utredningar om vårdnad, boende, och umgänge

SOU 2017:6, Se barnet¹

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapstöd²

¹ <https://www.mucl.se/sites/default/files/Remisser/remiss2017-se-barnet-0405-17.pdf>

² <http://www.mfof.se/>

Utbildningar för berörda yrkesgrupper

Nationellt centrum för kvinnofrid NCK¹

Socialstyrelsens handböcker och metodmaterial²

Webbkurs om våld³

Webbkurs om heder⁴

webbkurs om prostitution och människohandel⁵

¹ <http://nck.uu.se/>

² <http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer/kompetensstod>

³ <http://www.webbkursomvold.se>

⁴ <http://www.hedersfortryck.se/>

⁵ <https://nmt.cleverlms.se>

Tillsyn främjar utveckling

SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer¹

Socialstyrelsens öppna jämförelser²

¹ <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19441/2014-5-7.pdf>

² <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/valdinararelationerhttps://data.riksdagen.se/fil/A7324622-9134-487C-8C8F-735A8C1EFB03>

Stärkt skydd och stöd för barn

Socialstyrelsen, Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. ⁴⁷

Vid oro och vid misstanke – om att ett barn far illa – en halländsk handbok, 2014

MUCF, Inget att vänta på, handbok för våldsförebyggande arbete med barn.⁴⁸

Barnkonventionen, FN:s konvention om barnets rättigheter ⁴⁹

Regeringens skrivelse 2013/14:87. Ett stärkt föräldrastöd-för barnets rätt till trygga uppväxtvillkor. ⁵⁰

Förordning om ändring i förordningen (1988:691) om kontaktförbud. SFS 2016:1012⁵¹

Socialstyrelsen, Att vilja se, vilja veta och att våga fråga- vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet ⁵²

⁴⁷ <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/20252/2016-6-37.pdf>

⁴⁸ https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/inget-att-vanta-pa20121212.pdf

⁴⁹ <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

⁵⁰ <http://www.regeringen.se/49b699/contentassets/88dfc6b6f8e644c8bd08c967c54004a2/ett-starkt-foraldrastod--for-barnets-ratt-till-trygga-uppvaxtvillkor-skr.-20131487>

⁵¹ <http://rkrattsdb.gov.se/SFSdoc/16/161012.PDF>

⁵² <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19568/2014-10-30.pdf>